Rada
Európskej únie

V Bruseli 18. októbra 2023
(OR. en)

14394/23

COSI 181
CRIMORG 139
ENFOPOL 433
CT 156
COTER 186
AVIATION 194
JAI 1334

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	18. októbra 2023
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 659 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU o boji proti potenciálnym hrozbám, ktoré predstavujú drony

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 659 final.

Príloha: COM(2023) 659 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 18. 10. 2023
COM(2023) 659 final

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

o boji proti potenciálnym hrozbám, ktoré predstavujú drony

I. ÚVOD

V tomto oznámení sa stanovuje politika EÚ v oblasti boja proti potenciálnym hrozbám, ktoré predstavujú nespolupracujúce bezpilotné letecké systémy, všeobecne známe ako „drony“. Toto oznámenie je súčasťou rozsiahlejšieho balíka pre obranu proti dronom, do ktorého patria aj dve príručky s praktickými usmerneniami ku kľúčovým technickým aspektom tejto politiky. Tento balík bol ohlásený ako hlavná akcia v rámci oznámenia Komisie *Stratégia v oblasti dronov 2.0 pre inteligentný a udržateľný ekosystém bezpilotných vzdušných prostriedkov v Európe*[1]. Toto oznámenie reaguje na potrebu: i) poskytnúť komplexný a harmonizovaný politický rámec; ii) dosiahnuť spoločný výklad príslušných postupov na riešenie nepretržite sa vyvíjajúcich hrozieb, ktoré môžu predstavovať drony, a iii) zohľadniť rýchly rozvoj technológií.

A. Doplnenie rámca EÚ pre drony

Oprávnené používanie dronov je dôležitou súčasťou cesty k dvojakej zelenej a digitálnej transformácii, ako sa uvádza v stratégii EÚ v oblasti dronov 2.0. Zohrávajú dôležitú úlohu najmä v oblasti dopravy, obrany, obchodu a služieb. Počet dronov používaných v EÚ má v nadchádzajúcich rokoch výrazne narásť, pričom drony sa zdokonalia z hľadiska rýchlosti, obratnosti, maximálneho rozsahu, kapacít užitočného zaťaženia, presnosti snímačov a využívania umelej inteligencie. Tieto zmeny povedú k širšej škále spôsobov oprávneného a zákonného používania dronov. Aby však bolo možno tento potenciál naplniť, je nevyhnutné riešiť potenciálnu hrozbu, ktorú môžu predstavovať nespolupracujúce drony. Nespolupracujúci dron sa má vymedziť podľa povahy nespolupráce, ktorá by mohla zahŕňať trestné či nezákonné konanie (úmyselné porušenie právnych predpisov) alebo amatérske konanie (neznalosť, nedbanlivosť).

Toto oznámenie rieši hrozby, ktoré predstavujú drony navrhnuté na civilné používanie, a usiluje sa odstrániť hrozby vyplývajúce z používania takýchto dronov v civilnom prostredí. Aj keď sa toto oznámenie nezameriava na drony navrhnuté na účely obrany, s oblasťou obrany naďalej existuje viacero prepojení. Tieto prepojenia zahŕňajú potenciálne používanie menších dronov navrhnutých na účely obrany páchateľmi trestnej činnosti alebo teroristami, ako aj synergie medzi technológiami na obranu proti dronom. Drony navrhnuté na účely obrany by sa mohli pohybovať v tom istom vzdušnom priestore ako civilné drony a v takýchto prípadoch je potrebné, aby ich príslušné orgány mohli identifikovať na účely situačného povedomia.

Rozsah pôsobnosti tohto oznámenia sa týka výhradne *boja* proti potenciálnym hrozbám, ktoré predstavujú drony. Toto oznámenie teda nemá za cieľ pokryť širší rozmer úlohy dronov, pokiaľ ide o oblasť vnútornej bezpečnosti, konkrétne ich používanie na účely presadzovania práva, verejnej ochrany alebo bezpečnosti.

Orgány členských štátov sú hlavnými subjektmi zodpovednými za boj proti hrozbám, ktoré predstavujú nespolupracujúce drony. Členské štáty však majú k dispozícii aj opatrenia na úrovni EÚ, čo umožňuje ich užšiu spoluprácu a koordináciu rôznymi spôsobmi a pomocou rôznych nástrojov využívaných na tento účel. Toto oznámenie preto podporuje rôzne opatrenia týkajúce sa budovania komunít a výmeny informácií. Okrem toho pomáha členských štátom poskytovaním usmernení, odbornej prípravy, financovania a operačných postupov.

[1] Stratégia v oblasti dronov 2.0 pre inteligentný a udržateľný ekosystém bezpilotných vzdušných prostriedkov v Európe, COM(2022) 652 final z 29. novembra 2022.

Čoraz častejšie dochádza k potenciálne nebezpečným incidentom súvisiacim s dronmi, a to tak v rámci EÚ, ako aj za jej hranicami. Vzhľadom na to je nevyhnutné uľahčovať využívanie fyzických alebo digitálnych riešení na obranu proti dronom pre orgány presadzovania práva a iné verejné orgány v EÚ, ako aj pre prevádzkovateľov kritickej infraštruktúry. Vypracovanie politiky EÚ v oblasti obrany proti dronom pomôže posilniť postupy testovania efektívnosti nových dostupných riešení a uľahčiť cielené využívanie výskumu a inovácií v tejto oblasti. Vypracovaním tejto politiky v oblasti obrany proti dronom Komisia pomáha posilniť trh EÚ s riešeniami na obranu proti dronom. Pripraví sa tak pôda pre väčšiu strategickú autonómiu a technologickú suverenitu EÚ, a to aj v oblasti kritických technológií. Vďaka tomu sa podporia európske kapacity na vývoj špičkových riešení v oblasti obrany, vzdušného a kozmického priestoru, ako aj civilnej bezpečnosti a zníži sa závislosť od mimoeurópskych dodávateľov. Táto činnosť bude vychádzať z výsledkov posúdenia závislosti od kritických technológií[2] a poskytne ďalšie údaje a analýzu. Okrem toho: i) pomôže Komisii porozumieť využívaniu kritických technológií a závislostiam od mimoeurópskych dodávateľov a ii) poskytne náležitý prehľad o úrovni závislosti.

Navyše s cieľom bojovať proti hrozbám, ktoré predstavujú nespolupracujúce drony, je z pohľadu verejných orgánov takisto dôležité: i) mať zavedené zrozumiteľné a harmonizované rámce a postupy; ii) poskytnúť zodpovedným verejným a súkromným zainteresovaným stranám jednoznačnú právomoc zasahovať proti nespolupracujúcim dronom, a iii) uľahčovať spoluprácu medzi zainteresovanými stranami, ktoré nemusia byť zvyknuté spolupracovať (orgány presadzovania práva, orgány civilného letectva, prevádzkovatelia, výrobcovia, prevádzkovatelia mobilných sietí). V tomto oznámení sa predkladajú opatrenia na: i) dosiahnutie spoločného výkladu náležitých postupov pri riešení hrozieb, ktoré predstavujú drony, a ii) identifikáciu možných potrieb z hľadiska harmonizácie regulačných opatrení.

B. Riešenie súčasnej a rýchlo sa vyvíjajúcej hrozby

V Stratégii EÚ pre bezpečnostnú úniu[3], ako aj v programe boja proti terorizmu pre EÚ[4] sa zdôrazňuje, že hrozba nespolupracujúcich dronov predstavuje závažný problém v Európe.

Rýchlo sa rozvíjajúce spôsobilosti dronov predstavujú rastúce bezpečnostné riziko. V posledných rokoch sa odhalili plány, ktorých cieľom bolo pokúsiť sa použiť drony na teroristické útoky[5]. Okrem toho sa vyskytli prípady spozorovania podozrivých dronov v blízkosti kritickej infraštruktúry, ako sú energetické zariadenia, letiská a prístavy, čo naznačuje potenciálne zneužitie dronov na účely nepriateľského zhromažďovania informácií. Drony používajú páchatelia trestnej činnosti zapojení do cezhraničného pašovania alebo sa používajú na uľahčenie inej nezákonnej činnosti vrátanie obchodovania s drogami. Drony okrem toho môžu byť zdrojom kybernetického rizika, napríklad ak sa použijú na digitálny prieskum. Hrozby, ktoré predstavujú drony, tak nie sú len technickým problémom. V súčasnosti možno odhaliť a identifikovať väčšinu dronov navrhnutých na civilné účely, ale stále je veľmi náročné komunikovať s nimi alebo zneškodniť ich (t. j. prevziať nad nimi kontrolu, bezpečne s nimi pristáť alebo ich zostreliť), pričom častou príčinou je neexistencia zákonného povolenia na tieto úkony. Platí to najmä v prípade

[2] Interné hĺbkové posúdenie autonómnych systémov, ktoré Komisia uskutočnila v roku 2022.

[3] Stratégia EÚ pre bezpečnostnú úniu, COM(2020) 605 final z 24. júla 2020.

[4] Program boja proti terorizmu pre EÚ: predvídanie, predchádzanie, ochrana a reakcia, COM(2020) 795 final z 9. decembra 2020.

[5] Príklady takejto hrozby: i) plán motivovaného džihádistu, ktorého v októbri 2022 odsúdil španielsky súd za plánovanie útoku s použitím dronu s výbušninami na štadión počas významného futbalového zápasu, a ii) belgický občan, ktorý bol odsúdený za pokus o bombový útok na väznicu pomocou dronov.

súkromných prevádzkovateľov kritickej infraštruktúry. Boj proti hrozbám, ktoré predstavujú drony, by sa preto mal zohľadniť v budúcich posúdeniach rizík podľa smernice o odolnosti kritických subjektov[6].

Obraz o hrozbách sa javí ešte zreteľnejší, ak sa pozrieme na incidenty v krajinách blízko EÚ a v iných častiach sveta. Drony sa osvedčili ako nákladovo efektívna a účinná platforma na dvojaké použitie, ktorá posilnila inovácie v oblasti obrany v ruskej vojne proti Ukrajine. Používanie dronov navrhnutých na civilné účely na ničivé útoky aj v iných ozbrojených konfliktoch (aké prebiehajú v Jemene či Sýrii) je javom, ktorý môže mať vplyv na vnútornú bezpečnosť EÚ. S ohľadom na *modus operandi* teroristických skupín a lepšie zručnosti pri používaní „bežne dostupných dronov" by sa takéto drony mohli dostať až k našim hraniciam a predstavovať hrozbu. To isté platí v prípade používania dronov pri pokusoch o cielené atentáty[7].

Riešenia na obranu proti dronom však nie sú potrebné len pri cielenom zneužívaní dronov. Potrebujeme ich aj pri predchádzaní incidentom zapríčineným nedbanlivosťou alebo ľahkovážnosťou. Väčšina používateľov dronov v EÚ (predovšetkým profesionálni piloti na diaľku s povolením alebo organizovaní rekreační piloti) dodržiava existujúce pravidlá, predpisy a technické obmedzenia. Na druhej strane neznalí, neopatrní a zločinecký používatelia dronov sú zodpovední za mnohé nebezpečné incidenty súvisiace s dronmi v celej EÚ. Na takéto incidenty sú náchylné najmä hromadné verejné podujatia, ako aj niektoré kritické sektory, napríklad letecká doprava. Navyše nezákonné používanie dronov môže mať vplyv aj na osobnú bezpečnosť a právo jednotlivcov na súkromie, najmä keď sa drony prevádzkujú v obytných oblastiach.

C. Udržiavanie kroku s technologickým vývojom

Ochrana našich spoločností pred škodlivými a nespolupracujúcimi dronmi si vyžaduje prístup k cenovo dostupným a spoľahlivým protiopatreniam, ktoré umožňujú flexibilné riešenia. Riešenia sú zvyčajne zamerané na tri prvky – odhalenie, sledovanie a identifikáciu, zatiaľ čo verejné orgány sa zaujímajú aj o ďalšie dva prvky – zneškodnenie a forenznú stránku.

V oblasti obrany aj civilnej bezpečnosti sa už vyvíjajú a testujú inovatívne riešenia na obranu proti dronom. Ich vstup na trh a ich zavádzanie koncovými používateľmi možno uľahčiť zastrešujúcim rámcom EÚ pre obranu proti dronom, ako sa presadzuje v tomto oznámení. K vykonávaniu opatrení na obranu proti dronom však nie je možné zaujať štandardizovaný jednotný prístup z dôvodu rozsiahlej škály možných operačných scenárov a prostredí.

Opatrenia na obranu proti dronom sa preto musia upraviť podľa rozličných potrieb a rôznych operačných prostredí. Z hľadiska orgánov zodpovedných za vnútornú bezpečnosť sa môžu vyskytnúť situácie, keď je úplné fyzické zničenie dronu uprednostňovanou a jedinou možnosťou, napríklad ak je potrebné predísť bezprostrednému útoku na ľudí alebo infraštruktúru. V iných prípadoch, ako je využívanie páchateľmi trestnej činnosti alebo nepriateľské zhromažďovanie informácií, je veľký záujem o zaistenie kontroly nad dronom, aby s ním bolo možné pristáť a zároveň aby ostal čo najviac neporušený, čo umožní optimálne forenzné vyšetrovanie. Vyžaduje si to aj sofistikované kybernetické riešenia na prevzatie kontroly nad operačným systémom dronov.

Jedným z technologických trendov, ktorý treba monitorovať a aktívne využívať, je vývoj snímačov na presnejšie odhaľovanie dronov. Súčasné spôsobilosti snímačov možno ďalej rozvíjať nielen na odhalenie dronu, ale aj na posúdenie hrozby, ktorú predstavuje, a to analýzou letových modelov, detekciou užitočného

[6] Smernica (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164).

[7] Ako príklad možno uviesť neúspešný pokus o atentát na prezidenta Venezuely a mexické drogové kartely používajúce drony proti predstaviteľom iných zločineckých skupín.

zaťaženia a detekciou vybavenia. Snímače a detekčné systémy musia byť schopné prispôsobiť sa meniacim sa tvarom a spôsobilostiam dronov (rýchlosť, obratnosť, schopnosť rozmiestniť návnady atď.). Čoraz dôležitejšia bude schopnosť verejných orgánov a súkromných prevádzkovateľov kritickej infraštruktúry analyzovať údaje z týchto snímačov. Zohrávať úlohu pritom bude aj umelá inteligencia, napríklad automatickým generovaním výstrah, výpočtom rizík, predpovedaním trás alebo miest pristátia. Z toho dôvodu je potrebné neustále monitorovať nové trendy na trhu s dronmi a začleňovať ich do riešení na obranu proti dronom. Monitorovanie tohto technologického vývoja by malo orgánom v EÚ umožniť určiť investičné priority a podporiť zmeny, ktoré sú najvhodnejšie na plnenie operačných potrieb vyjadrených orgánmi presadzovania práva členských štátov a súkromnými prevádzkovateľmi.

Pokiaľ ide o komunikáciu a zneškodnenie, je potrebné ďalšie testovanie technológií, ktoré sú vhodné na použitie v rozličných prostrediach a situáciách. V oblasti obrany boli identifikované riešenia na fyzické zničenie alebo úplné zachytenie dronu, keď je vo vzduchu, čím by sa obmedzil vznik trosiek, ktoré by mohli viesť k zraneniam ľudí alebo poškodeniu predmetov. Medzi takéto riešenia patria usmernenie energie vo forme vysokoenergetických laserov, používanie vysokovýkonných rádiofrekvenčných systémov a systémov zachytenia do siete, ako aj digitálne nástroje na získanie kontroly nad nespolupracujúcimi dronmi.

Pri presadzovaní práva a vyšetrovaní by obzvlášť pomohlo, ak by bolo možné zneškodniť hrozbu zo strany dronu prevzatím kontroly nad jeho ovládacím systémom a bezpečným pristátím s ním, čím by sa orgánom a vyšetrovateľom poskytol najlepší možný prístup k potenciálnym fyzickým a digitálnym dôkazom. Preto by sa mala sprístupniť a validovať široká škála rôznych riešení, ktoré by slúžili na rozličné účely v oblasti vnútornej bezpečnosti. Je teda nevyhnutné podporovať skutočné trhové a inovačné prostredie pre riešenia na obranu proti dronom, ktoré spĺňajú potreby oblasti civilnej bezpečnosti. V opačnom prípade je nepravdepodobné, že vývoj riešení na obranu proti dronom udrží krok so vzrastajúcim počtom a spôsobilosťami samotných dronov. Je takisto nutné štruktúrovať a rozdeliť tento trh, aby sa príslušným orgánom pomohlo určiť riešenia, ktoré najlepšie spĺňajú ich potreby.

Popritom je dôležité monitorovať takzvané protisystémy na obranu proti dronom používané páchateľmi trestnej činnosti. Tieto protisystémy sú zariadenia, ktoré nesie buď dron, alebo sa ovládajú zo zeme a ich účelom je brániť špecifickým opatreniam na boj proti dronom.

Napokon treba uviesť, že mnohé systémy na obranu proti dronom sa vyvíjajú aj na účely obrany. Hoci sa požiadavky na ne líšia, často majú so systémami určenými na civilné účely spoločné vlastnosti a technológie, čo vedie k potrebe úzkej spolupráce s oblasťou obrany.

Toto vyvíjajúce sa technologické prostredie si vyžaduje aj konzistentný a priebežne aktualizovaný regulačný rámec pre používanie systémov na obranu proti dronom.

II. VYTVÁRANIE POLITIKY EÚ V OBLASTI OBRANY PROTI DRONOM

Komisia spolupracuje s členskými štátmi a inými zainteresovanými stranami na riešení potenciálnej hrozby, ktorú predstavujú drony, od roku 2016, keď sa uskutočnil prvý seminár EÚ o obrane proti dronom. Odvtedy sa zaviedlo množstvo rozličných iniciatív na uľahčenie budovania komunít, výmeny informácií, rozvoja najlepších postupov a cieleného financovania projektov. Na základe diskusií s expertmi z členských štátov bude Komisia naďalej podporovať tieto prebiehajúce iniciatívy a zároveň ďalej rozvíjať a integrovať nové oblasti práce s cieľom vypracovať plnohodnotnú politiku EÚ v oblasti obrany proti dronom. Táto práca bude pozostávať z týchto šiestich kľúčových činností:

Budovanie komunít a výmena informácií	**Testovanie systémov na obranu proti dronom**	**Praktické usmernenia a operačná podpora**	**Výskum a inovácie**	**Finančná podpora**	**Regulačné opatrenia**

A. Budovanie komunít a výmena informácií

V súčasnosti na úrovni EÚ pracuje na riešeniach na obranu proti dronom široká škála rozličných sietí a aktérov. Vzhľadom na to je potrebné zefektívniť a usmerniť ich budúce politické, technické a operačné činnosti s cieľom: i) vybudovať funkčnú komunitu zainteresovaných strán; ii) zabezpečiť účinnú výmenu informácií a najlepších postupov a iii) zabrániť duplicite práce.

Komisia bude podporovať existujúce iniciatívy na technickej úrovni a okrem toho zriadi **expertnú skupinu Komisie pre obranu proti dronom**, ktorá bude poskytovať poradenstvo na politickej úrovni. Táto expertná skupina bude môcť poskytovať strategické vstupy na rôznych úrovniach politiky EÚ, ktoré sú relevantné pre činnosti týkajúce sa obrany proti dronom, napríklad v oblastiach vnútornej bezpečnosti, riadenia hraníc alebo odolnosti kritickej infraštruktúry. Na tento účel bude expertná skupina spolupracovať s inými expertnými skupinami a v prípade potreby s príslušnými pracovnými skupinami Rady.

Pravidelne sa uskutočňujú semináre a stretnutia expertov zamerané na riešenia a politiky na obranu proti dronom. Zúčastňujú sa na nich tvorcovia politík, technickí experti a výskumníci z Komisie, členských štátov, iných inštitúcií EÚ, agentúr EÚ, projektov financovaných EÚ, medzinárodných organizácií a partnerských krajín. Tieto činnosti viedli k nepretržitému zapájaniu všetkých zainteresovaných strán, čo značne uľahčuje ich operačnú a praktickú spoluprácu. Komisia na tento účel zriadila **informačné centrum pre obranu proti bezpilotným leteckým systémom**[8], ktoré má v súčasnosti viac ako 300 členov. Táto online platforma sa pravidelne aktualizuje a sprostredkúva rôzne zdroje informácií, napríklad výstupy z relevantných projektov financovaných EÚ, prezentácie, správy, ako aj polročný bulletin.

Ďalšia dôležitá časť budovania komunít a výmeny informácií, predovšetkým v záujme operačných potrieb orgánov presadzovania práva, sa uskutočňuje v rámci **európskych sietí orgánov presadzovania práva** financovaných EÚ. Napríklad všetky tieto siete začali vlastné činnosti v oblasti boja proti hrozbám, ktoré predstavujú drony: Európska sieť technologických služieb presadzovania práva (ENLETS), celoúnijná sieť policajných jednotiek a jednotiek pohraničnej stráže na letiskách (AIRPOL), celoúnijná sieť osobitných zásahových jednotiek (ATLAS) a bezpečnostná sieť EÚ pre vysokorizikové verejné priestory. Novovytvorená pracovná skupina siete orgánov presadzovania práva, ktorá je iniciatívou GR HOME zameranou na podporu spolupráce medzi policajnými sieťami a je financovaná Komisiou[9], zefektívni prebiehajúce oblasti práce týkajúce sa obrany proti dronom v osobitnej pracovnej podskupine.

Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (EASA) vypracovala nezáväzné usmernenia pre orgány a letiská, aby im pomohla pripraviť sa a reagovať na incidenty s dronmi, ako aj zvládať ich dôsledky[10]. V záujme činností informovanej podpory a tvorby politík na úrovni EÚ je nevyhnutné zaviesť spoľahlivú a podrobnú výmenu informácií o incidentoch súvisiacich s dronmi v EÚ nad rámec výmen, ktoré sa už uskutočňujú v konkrétnych kritických priestoroch, ako sú letiská. Pri plnom rešpektovaní dôvernosti vyšetrovaní existuje značný potenciál na zlepšenie výmeny informácií o: i) metódach používaných prevádzkovateľmi nespolupracujúcich dronov; ii) konkrétnych štruktúrach hrozieb a iii) identifikovaných možných rizikách. V snahe uľahčiť a harmonizovať výmenu takýchto informácií o incidentoch Komisia poskytla členským štátom vzor na oznamovanie incidentov s dronmi. S cieľom ďalej zvýšiť kvalitu

[8] Prostredníctvom platformy EÚ CIRCABC, ktorú podporuje program ISA² zriadený Európskou komisiou a podporujúci riešenia interoperability pre európske orgány verejnej správy.

[9] (Neformálnej) pracovnej skupine siete orgánov presadzovania práva predsedá Komisia, pričom prvé zasadnutie tejto pracovnej skupiny sa uskutočnilo 20. marca 2023 s cieľom podporiť lepšiu spoluprácu medzi sieťami financovanými GR HOME. Po dvanásťmesačnom hodnotiacom období by sa z tejto pracovnej skupiny mohla stať riadna expertná skupina Komisie.

[10] Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (EASA) v marci 2021 zverejnila súbor usmernení k zvládaniu incidentov s dronmi na letiskách: Drone Incident Management at Aerodromes.

a frekvenciu výmeny informácií Komisia preskúma možnosť vytvorenia **digitálnej platformy obsahujúcej informácie o incidentoch s dronmi**, ktorú by mali k dispozícii príslušné verejné orgány. Mohla by slúžiť na riadnu identifikáciu a porovnávanie závažných bezpečnostných incidentov súvisiacich s dronmi v EÚ. Mohlo by to zahŕňať aj kybernetickú stránku, keďže drony sa nepoužívajú len na vizuálny prieskum, ale aj na digitálny prieskum. Táto platforma by spĺňala existujúce povinnosti týkajúce sa ohlasovania podľa nariadenia (EÚ) č. 376/2014[11] a neduplikovala by úsilie, ktoré sa v súčasnosti vynakladá.

Komisia bude okrem toho organizovať pravidelné utajované stretnutia na podporu výmeny získaných poznatkov o incidentoch v náležitom formáte.

Kľúčové činnosti týkajúce sa budovania komunít a výmeny informácií

- **Komisia zriadi expertnú skupinu tvorenú expertmi z členských štátov a inými zainteresovanými stranami v oblasti činností týkajúcich sa obrany proti dronom.**
- **Komisia preskúma možnosť vyvinutia digitálnej platformy obsahujúcej informácie o incidentoch s dronmi.**
- **Komisia bude organizovať pravidelné stretnutia na uľahčenie výmeny utajovaných skutočností medzi členskými štátmi, ktoré sa týkajú závažných bezpečnostných incidentov súvisiacich s použitím dronov.**

B. Testovanie systémov na obranu proti dronom: identifikácia a testovanie riešení

Členské štáty a miestne orgány si môžu vybrať z množstva rôznych komerčných kybernetických i nekybernetických riešení na obranu proti dronom, ktoré sú dostupné na trhu. Tento výber je náročný, najmä pre miestne subjekty, ktoré nemajú dostatočné technické spôsobilosti. Komisia pomôže orgánom členských štátov správne si vybrať vzhľadom na ich operačné potreby, a to poskytovaním poradenstva a usmernení prostredníctvom osobitnej expertnej skupiny pre obranu proti dronom a činnosti Spoločného výskumného centra Komisie (JRC).

Činnosti na testovanie systémov na obranu proti dronom na úrovni EÚ sa začali v roku 2019. Ich cieľom je vypracovať spoločnú metodiku hodnotenia systémov, ktoré môžu orgány presadzovania práva a iné verejné orgány používať na odhaľovanie, sledovanie a identifikáciu potenciálne škodlivých dronov. Ústredným prvkom týchto činností je projekt Courageous[12] (2021 – 2024), ktorý je financovaný z Fondu EÚ pre vnútornú bezpečnosť – polícia. Projekt Courageous vedie Kráľovská vojenská akadémia Belgicka a medzi jeho úlohy patrí: i) identifikácia príslušných štandardných scenárov na testovanie systémov na obranu proti dronom; ii) vypracovanie funkčných a výkonnostných požiadaviek a iii) vyvinutie metodiky testovania. V rámci projektu sa okrem toho testuje výkonnosť snímačov a integrovaných systémov. Výstupy z projektu sa pravidelne poskytujú členským štátom, ako aj vybraným partnerským krajinám a medzinárodným organizáciám. Po dokončení projektu Komisia a konzorcium projektu Courageous predstavia možnosti členským štátom s cieľom zabezpečiť udržateľnosť projektu a odporučia **metodiku pre zariadenia na testovanie systémov na obranu proti dronom** v členských štátoch.

Relevantné technológie v oblasti systémov na obranu proti dronom sa rýchlo vyvíjajú. Testovanie preto musí byť doplnené neustálym monitorovaním trendov na identifikáciu najsľubnejších riešení a všetkých

[11] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 z 3. apríla 2014 o ohlasovaní udalostí, ich analýze a na ne nadväzujúcich opatreniach v civilnom letectve, ktorým sa mení nariadenie (EÚ).

[12] https://courageous-isf.eu/.

prípadných nových výziev, pokiaľ ide o vývoj systémov na obranu proti dronom. JRC vybudovalo kapacity na vykonávanie tohto monitorovania a na identifikáciu týchto nových výziev. Prináša to úžitok členským štátom a poskytuje cenné vstupy pre iniciatívy týkajúce sa testovania na úrovni EÚ. Informácie sa budú šíriť prostredníctvom vhodných kanálov, ako je najmä expertná skupina.

Normalizácia je jedným nástrojom na harmonizáciu technologických riešení. V rámci projektu Courageous sa vypracovali osobitné odporúčania týkajúce sa predbežnej normalizácie, na základe ktorých možno ďalej posúdiť uskutočniteľnosť a potrebu začatia procesu normalizácie. Na úrovni EÚ sa dosiahol značný pokrok v súvislosti s vývojom dobrovoľných výkonnostných požiadaviek na detekčné zariadenia mimo letectva (napr. röntgenové zariadenia a detektory kovov[13]). Komisia teraz spolu s expertmi z členských štátov a odvetvia vypracuje aj **dobrovoľné výkonnostné požiadavky** na systémy na obranu proti dronom, v prípade potreby v súlade s ustanoveniami aktu o kybernetickej bezpečnosti[14]. Zavedenie certifikačného postupu pre systémy na obranu proti dronom by malo ostať strednodobým cieľom. V náležitých prípadoch sa zvážia aj hybridné normy civilnej obrany.

Ďalším kľúčovým prvkom je normalizácia a certifikácia kybernetickej bezpečnosti systémov na obranu proti dronom, najmä ak ich poskytujú dodávatelia z krajín mimo EÚ. V tejto fáze pretrváva neistota v súvislosti s mierou ochrany údajov, ktoré zhromažďujú určité detekčné systémy. Navyše je dôležité v čo najväčšej miere predchádzať preniknutiam do systémov na obranu proti dronom a ich zneužívaniu zabezpečením kybernetickej odolnosti ich komponentov.

V septembri 2022 Komisia prijala návrh nariadenia o kybernetickej odolnosti[15], pričom jej cieľom bolo vypracovať všeobecné pravidlá kybernetickej bezpečnosti pre produkty s digitálnymi komponentmi (hardvérom aj softvérom), ktoré vstupujú na jednotný trh. Navrhované nové nariadenie má za cieľ zaviesť povinné požiadavky kybernetickej bezpečnosti pre tieto produkty. Tieto požiadavky zahŕňajú kybernetickú bezpečnosť už v štádiu návrhu a ako štandard, ako aj požiadavky na riešenie zraniteľnosti. Ako navrhuje Komisia, na systémy dronov, ktoré nie sú navrhnuté výlučne na účely národnej bezpečnosti alebo na vojenské účely a ktoré ešte nie sú certifikované v súlade s nariadením (EÚ) 2018/1139, by sa tieto nové pravidlá vzťahovali ako na produkty s digitálnymi prvkami, s výnimkou tých dronov, ktoré sú navrhnuté výlučne na účely národnej bezpečnosti alebo obrany.

Kľúčové činnosti týkajúce sa testovania systémov na obranu proti dronom

- **Komisia bude pracovať na zavádzaní harmonizovanej metodiky testovania systémov na obranu proti dronom na základe výstupov z projektu Courageous.**
- **JRC zostaví výročnú správu o technickom vývoji technológií na obranu proti dronom.**
- **Komisia v spolupráci s príslušnými expertnými skupinami, ako sú siete orgánov presadzovania práva ENLETS, HRSN a AIRPOL, vyvinie súbor dobrovoľných výkonnostných požiadaviek na systémy na obranu proti dronom.**

[13] Odporúčanie Komisie o dobrovoľných výkonnostných požiadavkách na röntgenové zariadenia používané vo verejných priestoroch, C(2022) 4179 final.

[14] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/881 zo 17. apríla 2019 o agentúre ENISA a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií.

[15] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o horizontálnych požiadavkách kybernetickej bezpečnosti pre produkty s digitálnymi prvkami a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/1020, COM(2022) 454 final.

C. Praktické usmernenia a operačná podpora

Riešenie hrozieb, ktoré predstavujú nespolupracujúce drony, už bolo označené za prioritu vo viacerých publikáciách JRC, napríklad v usmerneniach zameraných na ochranu perimetra budov[16] a v osobitnej štúdii o výbušninách prepravovaných dronmi[17]. Okrem toho v nedávnej publikácii[18] o koncepcii bezpečnosti už v štádiu návrhu sa zdôrazňuje význam začlenenia primeraných, vhodných a multifunkčných ochranných opatrení do premysleného prístupu od samého začiatku fázy plánovania a navrhovania projektu vrátane opatrení na obranu proti akýmkoľvek útokom využívajúcim drony.

Navyše v príručke agentúry EASA *Drone Incident Management at Aerodromes* (Zvládanie incidentov s dronmi na letiskách) sa poskytujú usmernenia k vytvoreniu vhodných mechanizmov a postupov, ktoré podporujú rýchly, účinný a primeraný systém reakcie na incidenty. Týmto spôsobom možno predísť pozastaveniam leteckej prevádzky alebo uzatvoreniu vzdušného priestoru alebo vzletových a pristávacích dráh, prípadne ich obmedziť na minimum, pričom uzatvorenie letiska by zostalo poslednou možnosťou. Pri práci agentúry EASA sa prihliada na usmernenie Medzinárodnej organizácie civilného letectva k bezpečnostnej ochrane letectva[19].

JRC vypracovalo dve nové príručky:

- ***Protection against Unmanned Aircraft Systems:*** *Handbook on UAS protection of Critical Infrastructure and Public Space - A five Phase approach for C-UAS stakeholders (**Ochrana pred bezpilotnými leteckými systémami:** Príručka o ochrane kritickej infraštruktúry a verejných priestorov pred bezpilotnými leteckými systémami – päťfázový prístup pre zainteresované strany v oblasti C-UAS),*

- ***Protection against Unmanned Aircraft Systems:*** *Handbook on UAS Risk Assessment and Principles for Physical Hardening of Buildings and Sites (**Ochrana pred bezpilotnými leteckými systémami:** Príručka o posudzovaní rizík v súvislosti s bezpilotnými leteckými systémami a o zásadách fyzického zabezpečenia budov a lokalít).*

Pokiaľ ide o **odbornú prípravu**, pomocou projektu DroneWISE[20] financovaného EÚ sa vytvoril balík stratégií riadenia, kontroly a koordinácie v oblasti obrany proti dronom pre špecialistov prvého zásahu. V rámci projektu sa ďalej vytvorilo desať modulov odbornej prípravy, príručka a online portál pre odbornú prípravu. Tieto moduly odbornej prípravy sa začlenili do osnov Agentúry Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL). Skyfall je ďalším projektom financovaným z ISF, ktorý sa venuje odbornej príprave v oblasti obrany proti dronom. Je potrebné ďalej rozšíriť dostupnú odbornú prípravu pre súkromných poskytovateľov bezpečnosti, najmä tých, ktorí sú zodpovední za ochranu kritickej infraštruktúry.

---

[16] Karlos, V. a Larcher, M., *Guideline - Building Perimeter Protection* (Usmernenie – Ochrana perimetra budov), EUR 30346 EN, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2020.

[17] Hrozba, ktorú predstavujú bezpilotné letecké systémy prepravujúce výbušniny, bola preskúmaná JRC v publikácii: Larcher, M., Karlos, V., Valsamos, G., Solomos, G., *Scenario study: drones carrying explosives* (Štúdia scenára: drony prepravujúce výbušniny), JRC107683, 2018.

[18] Európska komisia, *Security by Design: Protection of public spaces from terrorist attacks* (Bezpečnosť už v štádiu návrhu: Ochrana verejných priestorov pred teroristickými útokmi), JRC131172, 2022.

[19] Príručka ICAO o bezpečnostnej ochrane letectva (dok. 8973 – obmedzený prístup) pomáha členským štátom pri vykonávaní prílohy 17 k Chicagskému dohovoru tým, že poskytuje usmernenia k uplatňovaniu jeho noriem a odporúčaných postupov, Aviation Security Manual.

[20] https://dronewise-project.eu/.

Časť **programu Komisie týkajúceho sa poradcov EÚ pre ochrannú bezpečnosť (EU PSA)**[21] sa venuje činnostiam v oblasti obrany proti dronom, pričom poskytuje: i) osobitné posúdenie zraniteľnosti pre vysokorizikové zariadenia a infraštruktúru; ii) praktické poradenstvo v oblasti zvládania hrozieb, ktoré predstavujú drony, a iii) praktické poradenstvo v oblasti nasadzovania zariadení na odhaľovanie dronov počas vysokorizikových podujatí. Komisia preskúma potrebu vytvoriť spoločné zariadenia EÚ na obranu proti dronom, ktoré budú mať členské štáty k dispozícii ako podporu počas hromadných podujatí.

Cvičenia, napríklad tie, ktoré organizuje sieť orgánov presadzovania práva na úrovni EÚ, prispievajú k operačnej pripravenosti v rôznych oblastiach vnútornej bezpečnosti. Ak je to relevantné, Komisia bude spolupracovať s príslušnými sieťami, aby do budúcich cvičení začlenili prvky obrany proti dronom. Pomôže to prehĺbiť poznatky a výmenu najlepších postupov, pričom sa využijú rôzne riešenia. Jednou z požiadaviek na účinnú reakciu na hrozby, ktoré predstavujú drony, je potreba zaviesť medzi jednotlivými orgánmi spoľahlivú zabezpečenú komunikáciu. Boj proti hrozbám, ktoré predstavujú drony, bude preto začlenený do budúceho plánovania cvičení, ktoré sa uskutočnia v rámci prípravného projektu BroadEU.Net financovaného EÚ, ktorý otestuje základ budúceho kritického komunikačného systému EÚ[22]. Okrem toho by sa mohli vykonávať spoločné cvičenia s účasťou expertov na kybernetickú bezpečnosť a bezpečnosť dronov s cieľom zamerať sa na kybernetické riziká, ktoré predstavujú drony, ako aj digitálne riešenia na zneškodnenie dronov.

Kľúčové činnosti týkajúce sa praktických usmernení a operačnej podpory

- **JRC uverejní dve príručky, ktoré budú súčasťou balíka pre obranu proti dronom.**
- **Komisia v spolupráci s príslušnými agentúrami podporí rozšírenie existujúcej odbornej prípravy v oblasti obrany proti dronom na súkromný sektor zaisťujúci bezpečnosť.**
- **Komisia v spolupráci so sieťami orgánov presadzovania práva začlení prvky obrany proti dronom do plánovania cvičení.**

D. Výskum a inovácie

EÚ pokračuje vo financovaní svojho výskumného programu v oblasti bezpečnosti v rámci programu **Horizont Európa (2021 – 2027)**[23]. Tento výskumný program v oblasti bezpečnosti predstavuje približne 50 % celkových verejných financií investovaných v EÚ a členských štátoch v oblasti bezpečnosti. Prostredníctvom tohto výskumu v oblasti bezpečnosti poskytujúceho strategické príspevky k rôznym politickým prioritám EÚ v oblasti bezpečnosti sa už začali riešiť aj hrozby, ktoré predstavujú drony. Medzi význačné príklady patrí projekt ALADDIN, ktorý poskytuje riešenia týkajúce sa odhaľovania a zneškodňovania dronov v obmedzených priestoroch[24], alebo projekt 7SHIELD, ktorý skúmal rozvoj riešení na obranu proti dronom pre pozemné segmenty kritickej vesmírnej infraštruktúry. Projekt ALFA

[21] https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/counter-terrorism-and-radicalisation/protection/eu-protective-security-advisors-eu-psa_en.

[22] Kritický komunikačný systém EÚ poskytne zabezpečenú širokopásmovú infraštruktúru na zaistenie cezhraničnej interoperability komunikačných systémov používaných orgánmi presadzovania práva a špecialistami prvého zásahu v schengenskom priestore.

[23] V predchádzajúcom období do konca roka 2020 sa výskum a inovácie v oblasti bezpečnosti financovali z programu Horizont 2020 a zo siedmeho rámcového programu.

[24] https://cordis.europa.eu/project/id/740859.

bol takisto úspešný pri vývoji systému na odhaľovanie a sledovanie dronov využívaných na pašovanie[25]. V týchto iniciatívach týkajúcich sa výskumu a inovácií sa môže pokračovať v rámci programu Horizont Európa alebo sa môžu validovať či doplniť opatreniami uskutočnenými v rámci ISF – polícia.

V budúcnosti bude Komisia uľahčovať systematickejšiu výmenu relevantných výstupov z projektov s príslušnými zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom Spoločenstva pre európsky výskum a inovácie pre bezpečnosť[26]. Tým by sa ďalej posilnila výmena osobitných údajov. Okrem toho by to umožnilo efektívnejšie zhromažďovať požiadavky používateľov a oznamovať tieto požiadavky odvetviu s cieľom riadiť inovácie. Navyše systematická výmena výstupov z projektov umožní štruktúrovaný dialóg s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami s cieľom identifikovať sľubné technológie, nástroje a riešenia, ktoré by mohla prijať skupina orgánov členských štátov. V tejto súvislosti Komisia spoločne s členskými štátmi[27] posúdi možnosť: i) vytvorenia nezávislej výskumnej témy týkajúcej sa riešení na obranu proti dronom v budúcich pracovných programoch Horizont Európa a ii) podpory konkrétnych inovačných systémov prostredníctvom obstarávania vo fáze pred komerčným využitím[28]. Je to v plnom súlade s prístupom zameraným na spôsobilosti, ktorý sa podrobne uvádza v pracovnom dokumente útvarov Komisie *Enhancing security through research and innovation* (Zvyšovanie bezpečnosti prostredníctvom výskumu a inovácií)[29].

Je nevyhnutné posilňovať synergie v rámci riešení na obranu proti dronom medzi odvetviami civilnej bezpečnosti, obrany a vesmírnym priemyslom v Európe. Cieľom tohto úsilia by mala byť podpora synergií v oblasti technológií dronov a technológií na obranu proti dronom medzi týmito troma odvetviami[30]. Posilňovanie týchto synergií v praxi znamená, že projekty obrany môžu využívať inovačné trendy v civilnej oblasti, kým civilné letectvo môže využívať trendy v oblasti obrany.

Európsky obranný fond a programy, ktoré mu predchádzali, stimulujú a podporujú kolaboratívny, cezhraničný výskum a vývoj v oblasti obrany. Tento fond dopĺňa a posilňuje úsilie členských štátov a podporuje spoluprácu medzi spoločnosťami a výskumnými subjektmi všetkých veľkostí a zo všetkých členských štátov v EÚ. Z programov, ktoré predchádzali Európskemu obrannému fondu, sa už financovali projekty na obranu proti dronom ako súčasť výskumu a vývoja v oblasti obrany.

---

[25] ALFA je okrem toho základom pre projekt Courageous financovaný z ISF a jeho testovacie činnosti.

[26] Spoločenstvo pre európsky výskum a inovácie pre bezpečnosť (CERIS) spája zainteresované strany v oblasti výskumu bezpečnosti, medzi ktoré patria tvorcovia politík, koncoví používatelia, akademická obec, subjekty z odvetvia či civilnej bezpečnosti: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/ceris-community-european-research-and-innovation-security_en.

[27] V rámci zloženia výboru programu Horizont Európa „Civilná bezpečnosť pre spoločnosť".

[28] Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím je prístup k verejnému obstarávaniu služieb výskumu a vývoja, ktorý bol navrhnutý v oznámení zo 14. decembra 2007 týkajúcom sa obstarávania vo fáze pred komerčným využitím [C(2007) 799 final]. Ide o dôležitý nástroj na stimuláciu inovácií, keďže umožňuje verejnému sektoru riadiť vývoj nových riešení na uspokojenie svojich potrieb.

[29] Pracovný dokument útvarov Komisie *Enhancing security through research and innovation* (Zvyšovanie bezpečnosti prostredníctvom výskumu a inovácií), SWD(2021) 422 final z 15. decembra 2021.

[30] SWD(2022) 362 z 10. novembra 2022. Ako sa opisuje v správe o pokroku vo vykonávaní akčného plánu pre synergie medzi civilným, obranným a vesmírnym priemyslom v rámci opatrenia 9.

Pracovný program Európskeho obranného fondu na rok 2023 obsahuje opatrenie na rozvoj obrany proti dronom[31] s predbežným rozpočtom vo výške 43 miliónov EUR. Opatrenie má za cieľ rozvíjať hardvérové či softvérové moduly pre komplexné mobilné riešenia na obranu proti širokej škále dronov vrátane rojov.

Od podpory Európskeho obranného fondu v oblasti obrany proti dronom v rokoch 2021 – 2027 sa v prvom rade očakáva, že prinesie vyvinutý prototyp riešenia na obranu proti dronom, čo bude základom pre prípadné budúce spoločné obstarávanie na úrovni EÚ. Technologické výzvy v oblasti systémov na obranu proti dronom sú riešené prostredníctvom programu EÚ pre inovácie v oblasti obrany. Program EÚ pre inovácie v oblasti obrany okrem toho zahŕňa oblasť inkubátorov na dvojaké použitie na podporu lepšej spolupráce medzi civilnou oblasťou a oblasťou obrany a na urýchlenie technologickej vyspelosti a adaptácie.

Ďalším kľúčovým pilierom pre inovácie – a predovšetkým pre aplikovaný výskum o tom, ako bojovať proti hrozbám, ktoré predstavujú drony – je činnosť JRC. V rámci projektu C-UAS, ktorý vedie JRC, toto centrum preskúma aktívne a pasívne technológie slúžiace ako protiopatrenia, ako aj to, ako tieto technológie možno použiť na zaistenie bezpečnosti verejných priestorov a kritickej infraštruktúry.

Na tento účel JRC najprv vytvorí **živé laboratórium** na štúdium technológií na obranu proti dronom a spôsobov ich využitia v reálnych podmienkach. Laboratórny systém bude zahŕňať plánovanie, prípravu a realizáciu riešenia. Okrem toho bude zahŕňať odhaľovanie, sledovanie, identifikáciu, zneškodňovanie, ako aj integráciu zainteresovaných strán a procesov. Rozsah vykonávania v prípade živého laboratória sa bude vzťahovať aj na integráciu so systémami riadenia prevádzky vzdušných prostriedkov s posádkou a bezpilotných vzdušných prostriedkov, najmä so službou U-space[32]. Živé laboratórium bude ďalej skúmať to, ako možno integrovať strojové učenie a umelú inteligenciu s cieľom zlepšiť celkovú výkonnosť riešenia na obranu proti dronom.

V strednodobom horizonte sa toto živé laboratórium JRC premení na **centrum excelentnosti pre obranu proti dronom**.

Prioritné činnosti na čo najväčšie využitie výskumu a inovácií

- **Komisia a členské štáty rozhodnú o budúcich potrebách nových riešení na obranu proti dronom, ktorými sa majú zaoberať príslušné európske programy v oblasti výskumu a inovácií, predovšetkým Horizont Európa.**
- **Komisia a členské štáty zostavia zoznam sľubných riešení na obranu proti dronom a posúdia uskutočniteľnosť obstarávania niektorých z týchto riešení vo fáze pred komerčným využitím.**
- **Komisia určí nápady, technológie a riešenia, ktoré sa majú integrovať do rozvoja obranných spôsobilostí, a podporí projekty, ktoré sa usilujú šíriť tieto nápady, technológie a riešenia v civilných sektoroch.**
- **JRC zriadi centrum excelentnosti pre obranu proti dronom, ktoré bude ďalším krokom v rozvoji živého laboratória.**

[31] Vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2023) 2296 final z 29. marca 2023 o financovaní Európskeho obranného fondu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 a o prijatí pracovného programu na rok 2023 – druhá časť.

[32] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/664 o regulačnom rámci pre priestor U-space. Pojem „U-space“ bol prijatý na opis riadenia prevádzky bezpilotných lietadiel s cieľom zabezpečiť bezpečnú interakciu s inými subjektmi, ktoré používajú rovnaký priestor v mestských oblastiach a na akýchkoľvek iných miestach.

E. Finančná podpora

Komisia bude naďalej poskytovať finančnú podporu na relevantné činnosti týkajúce sa obrany proti dronom, najmä prostredníctvom fondu ISF, ale aj v rámci Nástroja finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI) a programu Horizont Európa (pre akcie súvisiace s výskumom a inováciami).

Z tematického nástroja ISF sa podporia: i) európske siete orgánov presadzovania práva; ii) súvisiaca činnosť JRC; iii) nová expertná skupina pre obranu proti dronom a iv) vytvorenie platformy na výmenu informácií. Komisia už financuje projekty na testovanie a validáciu systémov odhaľovania a lokalizovania dronov, ktoré nelegálne prekračujú vonkajšie hranice EÚ. Tieto projekty vychádzajú z výsledkov predchádzajúcich výskumných projektov financovaných EÚ[33].

Komisia na základe tematického nástroja ISF vyhlási v prvom polroku 2024 **výzvu na predkladanie návrhov** zameranú konkrétne na podporu zavádzania riešení na obranu proti dronom, ktoré majú veľký potenciál, že budú využívané.

Členské štáty sa budú nabádať, aby vykonali toto oznámenie a využívali výsledky výskumu v oblasti riešení na obranu proti dronom financovaného z prostriedkov EÚ prostredníctvom svojich programov ISF.

Kľúčové činnosti týkajúce sa finančnej podpory

- **Komisia vyhlási výzvu na predkladanie návrhov riešení na obranu proti dronom v rámci pracovných programov tematického nástroja ISF na roky 2026 – 2027.**
- **Členské štáty sa budú nabádať, aby v plnej miere využívali programy ISF na roky 2021 – 2027 s cieľom identifikovať a vykonávať účinné riešenia v oblasti boja proti dronom.**

F. Preskúmanie regulačných opatrení

Hoci EÚ upravila oprávnené používanie dronov, na úrovni EÚ v súčasnosti neexistujú žiadne osobitné predpisy v oblasti obrany proti dronom, v ktorých sa stanovuje spoločný harmonizovaný rámec pre orgány členských štátov, prevádzkovateľov a výrobcov. Aj keď nezáväzné usmernenia agentúry EASA týkajúce sa incidentov s dronmi na letiskách (spomenuté v tomto oznámení) toto odvetvie uvítalo, vzhľadom na ich poradný charakter a obmedzený rozsah nepostačujú na zmiernenie hrozby, ktorú predstavujú nespolupracujúce drony. Keďže potreba účinne predchádzať neoprávnenému používaniu dronov neustále narastá, Komisia bude v úzkej spolupráci s expertmi z členských štátov ďalej analyzovať potrebu legislatívnych alebo nelegislatívnych opatrení v budúcnosti. Na tento účel Komisia iniciuje osobitnú **mapovaciu štúdiu** s cieľom určiť súčasné regulačné prostredie. V tejto mapovacej štúdii by sa mal

[33] Medzi ne patria napríklad projekty financované v rámci osobitných akcií nástroja BMVI týkajúcich sa: i) inovácií v oblasti námorných/pobrežných a/alebo pozemných hraníc a ii) agentúry Frontex. Niektoré projekty financované v rámci osobitnej akcie týkajúcej sa námorných/pobrežných a/alebo pozemných hraníc sa zameriavajú na testovanie inovačných technológií dozoru. Existuje aj osobitná akcia na nákup a sprístupnenie vybavenia, ktoré majú nasadiť európske pohraničné orgány na odhaľovanie a lokalizovanie dronov, ktoré prekračujú hranice v spojitosti s nelegálnou alebo trestnou činnosťou. Táto osobitná akcia umožní členským štátom obstarať dva systémy na obranu proti dronom. Pridanou hodnotou EÚ je, že na žiadosť agentúry Frontex v rámci každoročných bilaterálnych rokovaní sa musí agentúre Frontex poskytnúť technické vybavenie zakúpené v rámci osobitných akcií na obdobie až štyroch mesiacov ročne, aby ho mohla využiť pri svojich spoločných operáciách.

zohľadniť aj rámec ICAO a súvisiaci vývoj, ako aj to, že pravidlá boja proti potenciálnym hrozbám, ktoré predstavujú drony, by nemali neprimerane brániť oprávneným operáciám vrátane činností organizovaných rekreačných pilotov.

Letiská v EÚ budú mať k dispozícii podrobné a komplexné bezpečnostné pravidlá, ktoré pokrývajú aj hrozby zo strany dronov. S cieľom zabezpečiť vyššiu odolnosť leteckých úradov a letísk, pokiaľ ide o riziká, ktoré predstavujú drony, a v súlade s prístupom založeným na dôkazoch Komisia v spolupráci s členskými štátmi **identifikuje ďalšie potenciálne zraniteľné miesta v oblasti ochrany pred nespolupracujúcimi dronmi v rámci posúdenia bezpečnostných rizík, čo si môže vyžadovať regulačné zmeny**.

V tejto súvislosti je potrebný štruktúrovaný dialóg s odvetvím a výrobcami dronov o opatreniach týkajúcich sa bezpečnosti už v štádiu návrhu (napr. spoľahlivé systémy proti spoofingu, obmedzenia spôsobilostí, spoločné využívanie komunikačných protokolov a aktualizácie databáz s informáciami o obrane proti dronom).

Kľúčové činnosti týkajúce sa preskúmania regulačných opatrení

- **Komisia iniciuje mapovaciu štúdiu s cieľom identifikovať regulačné potreby a možnosť harmonizácie právnych predpisov a postupov členských štátov.**
- **V súlade s prístupom založeným na dôkazoch Komisia vykoná posúdenie leteckých bezpečnostných rizík v súvislosti s dronmi, aby identifikovala ďalšie potenciálne zraniteľné miesta letísk, čo by si mohlo vyžadovať regulačné zmeny.**
- **Komisia nadviaže štruktúrovaný dialóg s odvetvím o potrebe ďalších možných osobitných opatrení týkajúcich sa bezpečnosti dronov a o ich povahe.**

III. ĎALŠIE KROKY

Na zabezpečenie toho, aby v dôsledku rýchleho technologického vývoja a stúpajúceho počtu dronov nekontrolovane nenarastali hrozby, ktoré predstavujú nespolupracujúce drony, je nevyhnutné zintenzívniť spoluprácu na úrovni EÚ na základe komplexnej politiky EÚ v oblasti obrany proti dronom stanovenej v tomto oznámení. Na tento účel sa bude pokračovať v súčasných činnostiach na úrovni EÚ a doplnia sa súborom kľúčových činností vymenovaných v tomto oznámení, ktoré sa zrealizujú v najbližších rokoch.

Činnosti uvedené v tomto oznámení sa vzťahujú na obdobie do roku 2030. Do roku 2027 sa uskutoční priebežné hodnotenie expertnou skupinou, pričom úplná revízia programu EÚ na obranu proti dronom je naplánovaná najneskôr do roku 2030.